REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

MÄÄRUS

(kuupäev digiallkirjas) nr 31

Perioodi 2023–2027 tulundusühistu põllumajanduslike toodete tootmise investeeringutoetus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõike 2, § 12 lõike 3, § 24 lõike 1 ja § 30 lõike 9 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023–2027“ (edaspidi *strateegiakava*) sekkumise 3.1.1 „Ühistulised investeeringud materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse“ raames antava tulundusühistu põllumajanduslike toodete tootmise investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk

(1) Toetuse andmise eesmärk on põllumajandustootjate omavahelise koostöö soodustamine põllumajanduslike toodete tootmisel, et parandada põllumajandustootjate positsiooni toidutarneahelas ja suurendada nende konkurentsivõimet.

(2) Põllumajanduslikud tooted selle määruse tähenduses on omatoodetud Euroopa Liidu toimimise lepingu I lisas nimetatud tooted, välja arvatud kalandus- ja vesiviljelustooted ning jõulupuud, ning nende töötlemisel saadud I lisaga hõlmatud või I lisaga hõlmamata tooted.

2. peatükk
Toetuse saamiseks esitatavad nõuded ning toetuse vorm, määr ja suurus

§ 3. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse järgmiste tegevuste elluviimiseks, mis on vajalikud põllumajanduslike toodete tootmiseks, säilitamiseks või toodangu esmamüügi eelseks ettevalmistuseks ning millega panustatakse §-s 2 sätestatud eesmärgi saavutamisse:
1) ehitise ehitamine ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras;

2) materiaalse vara soetamine;
3) olemasoleva tootmisettevõtte omandamine.

(2) Kui toetust antakse omatarbeks taastuvenergia tootmiseks vajaliku ehitise ehitamiseks või materiaalse vara soetamiseks, peab see tegevus olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209) ning selle tegevuse elluviimise tulemusena ei tohi saadav tootmisvõimsus ületada toetuse saaja aastast omatarbimise ulatust.

(3) Kui toetust antakse ehitise ehitamiseks, peavad ehitis ja sellealune maa olema toetuse taotleja omandis või on ehitisealusele maale toetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt § 15 lõikes 3 sätestatud sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

(4) Kui toetust antakse sellise materiaalse vara soetamiseks, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, peab see ehitis olema toetuse taotleja valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt § 15 lõikes 3 sätestatud sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

(5) Tootmisettevõtte omandamisena käsitatakse ettevõtte omandamist võlaõigusseaduse § 180 lõike 2 tähenduses.

(6) Olemasoleva tootmisettevõtte omandamise korral peab toetuse saaja omandama sellealuse maa või hoonestusõiguse, mille tähtaeg kestab vähemalt § 15 lõikes 3 sätestatud sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

(7) Toetatav tegevus ei ole toetusõiguslik, kui see on füüsiliselt lõpetatud või täielikult ellu viidud enne, kui taotlus on Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile (edaspidi *PRIA*) esitatud, olenemata sellest, kas kõik toetatava tegevusega seotud maksed on tehtud või mitte.

§ 4. Toetuse vorm, määr ja suurus

(1) Toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 1–186), artikli 83 lõike 1 punkti a kohaselt tegelikult tekkinud abikõlblike kulude hüvitamisena.

(2) Toetust antakse kuni 50 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.

(3) Toetuse minimaalne määr on 15 protsenti toetatava tegevuse abikõlblikest kuludest.

(4) Toetuse maksimaalne suurus ühe toetuse taotleja kohta on 2 500 000 eurot strateegiakava perioodil.

(5) Ühte kontserni kuuluvatele ettevõtjatele või konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjatele ei anta kokku toetust rohkem kui lõikes 4 sätestatud maksimaalse suuruse ulatuses strateegiakava perioodil.

§ 5. Abikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud kulud peavad olema tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja majanduslikult soodsaimal viisil ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikliga 73 ning olema vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks.

(2) Ehitise ehitamise korral on abikõlblikud järgmised kulud:
1) ehitise püstitamise, rajamise või paigaldamise kulu;
2) ehitise laiendamise kulu;
3) ehitise rekonstrueerimise kulu;
4) ehitise omanikujärelevalve tegemise kulu.

(3) Materiaalse vara soetamise korral on abikõlblikud järgmised kulud:
1) materiaalse vara soetamise ja paigaldamise, seadistamise, kohaletoimetamise või kasutamise väljaõppe kulu;
2) soetatava materiaalse vara kasutamiseks vajaliku tark- või riistvara soetamise ja paigaldamise või seadistamise kulu.

(4) Olemasoleva tootmisettevõtte omandamise korral on abikõlblikud järgmised kulud:
1) ehitise ja selle oluliste osade soetamise kulu;
2) materiaalse vara soetamise ja soetatava materiaalse vara kasutamiseks vajaliku tark- või riistvara soetamise kulu.

(5) Kasutatud materiaalse vara soetamise kulu on abikõlblik, kui toetuse taotleja on mikro- või väikeettevõtja või kui investeering tehakse sisendite varustuskindluse tagamiseks ning kui kasutatud materiaalne vara on toodetud taotluse esitamise päevast arvates vähem kui viis aastat tagasi, selle soetamiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi ning selle hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse materiaalse vara hinnast madalam.

(6) Abikõlblik on ka Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antava toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 kohaseid õliseemnete, puuvilla ja veinivalmistamise kõrvalsaadustega seotud sekkumisviise ning liidu toetuse ja ÜPP strateegiakavadega seotud teavitamis-, avalikustamis- ja nähtavusnõudeid käsitlevad normid (ELT L 20, 31.01.2022, lk 197–205), sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse kulu.

(7) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:
1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõikes 3 sätestatud kulu;
2) käibemaks;
3) enne taotluse esitamist tekkinud kulu;
4) tavapärane tegevus- ja üldkulu;
5) sularahamakse, lepingu sõlmimisega või kindlustamisega seotud kulu, intress, viivis, leppetrahv, tagatismakse ja finantsteenustega seotud muu kulu;
6) riigilõiv, rahatrahv, rahaline karistus ning vaide- ja kohtumenetluse korral menetluskulu;
7) maa ja olemasoleva ehitise üürimise ja rentimise kulu ning maa ja hoonestusõiguse soetamise kulu;
8) ehitise soetamise kulu, välja arvatud lõikes 4 sätestatud juhul;
9) veo- või sõidukulu, mis ei ole seotud soetatava materiaalse vara paigaldamise, seadistamise või kohaletoimetamisega;
10) veovahendi ning selle haagise soetamise kulu;

11) tasu toetuse taotleja enda või tema töötaja tehtud töö eest;
12) ettevalmistava töö kulu, sealhulgas teostatavusuuringu või auditi tegemisega, keskkonnamõju hindamisega või detailplaneeringu koostamisega kaasnev kulu;
13) liisingumakse, kui liisinguandja ei ole krediidiasutuste seaduse alusel ja korras tegutsev krediidi- või finantseerimisasutus;
14) kasutatud materiaalse vara soetamise kulu, välja arvatud lõikes 5 sätestatud juhul;
15) ehitise lammutamise kulu;
16) ehitise juurde kuuluva teevalgustusrajatise ostmise ja paigaldamise kulu, juurdepääsutee või parkla rajamise kulu ning veevarustus-, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteemi ehitamise kulu, kui nimetatud tegevus ei moodusta osa ehitusprojektis ettenähtud ehitustöödest;
17) ehitise toimimiseks vajalike kommunikatsioonidega liitumise kulu või liitumispunkti ümberehitamisega seotud kulu;
18) kulu, mille kohta on toetuse taotleja saanud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
19) amortisatsioonikulu;
20) olemasoleva tootmisettevõtte omandamise kulu, kui selle ettevõtte ehitamiseks on saadud toetust, mille osas kehtib tegevuse kestuse tagamise kohustus;
21) toetatava tegevuse elluviimise seisukohast põhjendamatu kulu.

§ 6. Kulude mõistlikkuse tõendamine

(1) Toetuse taotleja peab toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara mõistliku maksumuse väljaselgitamiseks korraldama ostumenetluse.

(2) Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on üle 20 000 euro, kuid alla 100 000 euro, küsib toetuse taotleja üksteisest sõltumatute hinnapakkujate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust.

(3) Toetuse taotleja võib küsida alla kolme hinnapakkumuse, kui kolme hinnapakkumust küsida ei ole objektiivselt võimalik, eelkõige kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara hinnapakkujate paljusus.

(4) Hinnapakkumus peab sisaldama toetuse taotleja nime, hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust ning vajaduse korral tehniliste tingimuste loetelu, mis osutab tehnilisele spetsifikatsioonile.

(5) Ehitise ehitamise korral peab toetuse taotleja küsima üksteisest sõltumatute hinnapakkujate käest vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust iga ehitise kohta eraldi ning hinnapakkumus peab sisaldama lisaks lõikes 4 nimetatud andmetele järgmisi andmeid:
1) ehitise nimetus;
2) ehitise ehitisregistri kood;
3) selle katastriüksuse katastritunnus, millel ehitis paikneb või millele kavandatakse ehitis ehitada;
4) ehitise üldkulud ja vastava kululiigi olemasolu korral ehitise välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu.

(6) PRIA koostab lõikes 5 nimetatud hinnapakkumuse vormi ehitise ehitamise kohta ning avaldab selle oma veebilehel.

(7) Kui toetust taotletakse olemasoleva tootmisettevõtte omandamiseks, peab toetuse taotleja küsima sõltumatu kutselise hindaja käest vara hindamisaruande.

(8) Kui toetust taotletakse kasutatud materiaalse vara soetamiseks, peab toetuse taotleja olema küsinud vähemalt ühe hinnapakkumuse kasutatud materiaalse vara kohta ja vähemalt kaks hinnapakkumust uue samaväärse materiaalse vara kohta.

(9) Hinnapakkumuse küsimisel hoidub toetuse saaja huvide konfliktist. Huvide konfliktina käsitatakse olukorda, kus toetuse saajal või tema nimel tegutseval isikul, sealhulgas töötajal, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud ostumenetluse ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle ostumenetluse tulemust, on finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena.

(10) Toetuse taotleja ei või lõikes 2 sätestatud nõude eiramiseks jaotada osadeks toetatava tegevuse raames tellitavat tööd või teenust või soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks. Toetuse taotleja võib jaotada toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

§ 7. Ostumenetlus riigihangete registris

(1) Kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem, peab toetuse taotleja korraldama ostumenetluse riigihangete registris.

(2) Kui toetuse taotleja korraldab ostumenetluse riigihangete registris pärast taotluse esitamist, koostab ta toetatava tegevuse eeldatava maksumuse väljaselgitamiseks prognoosi. Nimetatud prognoosis esitatakse andmed toetatava tegevuse kogumaksumuse ja abikõlblike kulude kohta, mis peavad olema põhjendatud ja üksikasjalikult kirjeldatud, tuginema tegelikele asjaoludele ning olema vajaduse korral tõendatavad.

(3) Ehitise ehitamise maksumuse prognoos peab lisaks lõikes 2 sätestatud andmetele sisaldama vähemalt järgmiseid andmeid:
1) üldandmed ehitise kohta;
2) andmed ehitise põhikonstruktsiooni materjalide kohta;
3) ehitise eeldatav maksumus, milles sisalduvad ehitise välisrajatise kulu, aluse- ja vundamendikulu, kandetarindite kulu, fassaadielementide kulu, katusekulu, ruumitarindite kulu, pinnakatte kulu, tehnosüsteemi kulu, ehitusplatsi korralduskulu ja ehitusplatsi üldkulu.

(4) PRIA koostab lõikes 3 nimetatud ehitise ehitamise maksumuse prognoosi vormi ja avaldab selle oma veebilehel.

(5) Ostumenetluse korraldamine riigihangete registris peab vastama järgmistele nõuetele:
1) ostumenetluse väljakuulutamisel avaldatakse riigihangete registris ostuteade, millest nähtuvad tellitava töö või teenuse või soetatava vara kirjeldus ja tehnilised andmed ning majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamiseks pakkumuste hindamise kriteeriumid ja pakkumuste esitamise tähtpäev;
2) pakkumuste esitamise tähtaeg on vähemalt 15 kalendripäeva;
3) teade ostumenetluse kohta on avalik;

4) ostumenetlusega seotud teabevahetus ostumenetluse korraldaja ja pakkuja vahel, sealhulgas ostuteatele ja sellega seotud dokumentidele juurdepääsu võimaldamine ning pakkumuste ja selgituste esitamine, toimub riigihangete registris;
5) pakkumused võetakse vastu ja avatakse riigihangete registris;
6) punktis 1 sätestatud tingimusi ei tohi muuta ilma pakkumuste esitamiseks täiendavat tähtaega andmata, mis ei või olla lühem kui vähemalt pool esialgsest pakkumuste esitamise tähtajast, ja parima pakkumuse valimisel ei tohi neist kõrvale kalduda;
7) PRIA esindajale lisatakse Vabariigi Valitsuse 31. augusti 2017. a määruse nr 137 „Riigihangete registri põhimäärus“ § 21 lõike 1 punkti 19 kohane vaatleja roll.

(6) Pakkumus peab sisaldama toetuse taotleja nime, pakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, pakkumuse väljastamise kuupäeva ning töö, teenuse või vara üksikasjalikku kirjeldust ning käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

(7) Toetuse taotleja võib loobuda ostumenetluse korraldamisest riigihangete registris, kui see ei ole objektiivselt võimalik, eelkõige kui turul puudub asjaomase töö, teenuse või vara pakkujate paljusus.

(8) Toetuse taotleja ei või lõikes 1 sätestatud nõude eiramiseks jaotada osadeks toetatava tegevuse raames tellitavat tööd või teenust või soetatavat vara, mis on funktsionaalselt koos toimiv või vajalik sama eesmärgi saavutamiseks. Toetuse taotleja võib jaotada toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara osadeks, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

§ 8. Toetuse taotleja

(1) Toetust antakse järgmistele isikutele (edaspidi koos *toetuse taotleja*):
1) Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel tunnustatud tootjaorganisatsioon või tunnustatud tootjaorganisatsioonide liit;
2) tulundusühistu;
3) punktis 1 või 2 nimetatud tunnustatud tootjaorganisatsiooni, tunnustatud tootjaorganisatsioonide liidu või tulundusühistu valitseva mõju all olev äriühing.

(2) Lõike 1 punktis 2 sätestatud tulundusühistul peab olema vähemalt viis liiget, kes ei ole üksteisega valitseva mõju kaudu seotud konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses (edaspidi *sõltumatu liige*), ning kelle põllumajanduslike toodete müügitulu taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal oli vähemalt järgmine:
1) piima- ja piimatootesektoris 1 000 000 eurot;
2) teraviljasektoris 1 000 000 eurot;
3) punktides 1 ja 2 nimetamata sektoris 100 000 eurot.

(3) Lõikes 2 sätestatud müügitulu arvestamisel võib lamba- ja kitselihasektoris ning puu- ja köögiviljasektoris tegutseva tulundusühistu puhul liita selle tulundusühistu vähemalt viie sõltumatu liikme taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta asjaomased põllumajanduslike toodete müügitulud.

§ 9. Nõuded toetuse taotlejale

(1) Toetuse taotleja riikliku maksu võlg, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaks määratud intress, on väiksem kui 100 eurot või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas.

(2) Toetuse taotleja suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti või algatatud sundlõpetamist ja tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust.

(3) Toetuse taotleja on riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tasunud tagasimaksed ettenähtud summas.

(4) Toetuse taotlejal ei ole kehtivat karistust loomakaitseseaduse §-s 66^1, 66^2, 66^5, 66^6 või 66^7, veterinaarseaduse §-s 97, 104, 105 või 106, väetiseseaduse §-s 37, jäätmeseaduse §-s 120, 120^1, 120^2, 126 või 126^4, toiduseaduse §-s 53^1, 53^2, 53^3, 53^5 või 53^6, söödaseaduse §-s 33, 34, 35 või 36^1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §-s 53 ega karistusseadustiku §-s 49^1, 52^2, § 55^1 punktis 2, §-s 192, 193, 209, 209^1, 210, 264, 296, 298, 298^1, 364, 365, 367, 368, 372, 373 või 384 sätestatud süüteo toimepanemise eest.

3. peatükk
Toetuse taotlemine

§ 10. Taotluse esitamine ja taotluste esitamise tähtaeg

(1) Toetuse saamiseks esitab toetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse.

(2) PRIA teatab taotluste esitamise tähtaja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

(3) Toetuse taotleja esitab ettenähtud tähtajal ühe taotluse, mis võib sisaldada rohkem kui üht toetatavat tegevust.

§ 11. Nõuded taotlusele

(1) Toetuse taotleja esitab taotluses järgmised andmed:
1) toetuse taotleja ärinimi ja äriregistri kood ning toetuse taotleja esindaja nimi ja kontaktandmed;
2) toetatava tegevuse eesmärk ja kirjeldus ning elluviimise algus- ja lõppkuupäev;
3) toetatava tegevuse elluviimise asukoht;
4) taotletava toetuse suurus;
5) toetatava tegevuse kogumaksumus ja abikõlblike kulude suurus;
6) teave selle kohta, millises Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854), artikli 1 lõikes 2 nimetatud sektoris toetuse taotleja tegutseb;
7) teave selle kohta, kas toetuse abil soetatakse vara liisingulepingu alusel;
8) ostumenetluse viitenumber, kui toetuse taotleja on ostumenetluse elektrooniliselt riigihangete registris ellu viinud;
9) teave selle kohta, kas toetuse taotleja on autonoomne ettevõtja, partnerettevõtja või seotud ettevõtja;
10) teave toetuse taotleja kontserni liikmete ja tema üle lepingu või muul alusel valitsevat mõju omava äriühingu kohta;

11) kui toetust taotleb § 8 lõike 1 punktis 2 sätestatud tulundusühistu, siis tema liikmete arv ja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta põllumajanduslike toodete müügitulu toodete ja teenuste kaupa, märkides iga toote või teenuse kohta müüdud ühikute koguse ja müügitulu summa;
12) kui toetust taotletakse § 3 lõikes 2 nimetatud ehitise ehitamiseks või materiaalse vara soetamiseks, siis teave toetuse taotleja kogu energiakulu kohta taotluse esitamisele vahetult eelnenud aastal ning teave toetuse taotleja taastuvenergia tootmisvõimsuse kohta, arvestades tema olemasolevat taastuvenergia tootmisvõimsust, ja toetuse taotleja aastane toodetav energiakogus pärast toetatava tegevuse elluviimist;
13) kui toetust taotletakse olemasoleva tootmisettevõtte omandamiseks, siis sõltumatu kutselise hindaja vara hindamisaruanne.

(2) Kui toetuse taotleja kuulub kontserni, esitab ta taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande, kui see ei ole kättesaadav äriregistrist.

(3) Kui toetuse taotleja taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaasta aruanne ei ole äriregistrile esitatud ja nimetatud aruande äriregistrile esitamise tähtaeg ei ole taotluse esitamise hetkeks saabunud, võetakse aluseks taotluse esitamisele vahetult eelnenud see majandusaasta aruanne, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on möödunud.

(4) Ehitise ehitamise korral esitab toetuse taotleja koos taotlusega järgmised dokumendid:
1) väljavõte vähemalt eelprojekti joonistest koos eelprojekti seletuskirjaga, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras;
2) hoonestusõiguse seadmise leping, kui toetuse taotleja kasutab ehitisealust maad hoonestusõiguse alusel;
3) kulude mõistlikkust tõendavad §-s 6 nimetatud dokumendid või kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on kuni 20 000 eurot, siis sellise kulu kirjeldus;
4) toetatava tegevuse eeldatava maksumuse prognoos, kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem.

(5) Materiaalse vara soetamise korral esitab toetuse taotleja koos taotlusega järgmised dokumendid:
1) kasutatud materiaalse vara soetamise korral müüja dokument, mis tõendab, et soetatav materiaalne vara on toodetud taotluse esitamise päevast arvates vähem kui viis aastat tagasi, selle soetamiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest ega muud tagastamatut riigiabi ning selle hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse materiaalse vara hinnast madalam;
2) kui materiaalne vara paigaldatakse ehitisse või seda kasutatakse ehitises, mis on toetuse taotleja valduses asjaõiguslikul alusel, siis seda tõendav asjaõigusleping, kui see asjaõigus ei nähtu kinnistusraamatust, või kui materiaalne vara paigaldatakse ehitisse või seda kasutatakse ehitises, mis on toetuse taotleja valduses võlaõiguslikul alusel, siis seda tõendav kirjalik võlaõiguslik leping;
3) kulude mõistlikkust tõendavad §-s 6 nimetatud dokumendid või kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on kuni 20 000 eurot, siis sellise kulu kirjeldus;
4) toetatava tegevuse eeldatava maksumuse prognoos, kui toetatava tegevuse raames tellitava töö või teenuse või soetatava vara eeldatav käibemaksuta maksumus on 100 000 eurot või sellest suurem.

(6) Toetuse taotleja esitab koos taotlusega lisas „Taotluse hindamise kriteeriumid“ sätestatud hindamiskriteeriumi täitmise tõendamiseks asjakohase lepingu, müügiarve, põhikirja või muu dokumendi.

4. peatükk
Taotluse menetlemine

§ 12. Taotluse kontrollimine

Taotluses esitatud andmete õigsust ning toetuse taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust toetuse saamise nõuetele kontrollib PRIA.

§ 13. Taotluse hindamine

(1) PRIA hindab taotlusi lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel.

(2) PRIA moodustab hindamistulemuste alusel taotluste paremusjärjestuse, milles loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlused.

(3) Võrdse hindepunktide summaga taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles esitatud toetatava tegevuse omafinantseering on suurem. Võrdse omafinantseeringuga taotluste puhul eelistatakse taotlust, mille esitanud toetuse taotlejal oli taotluse esitamisele vahetult eelnenud majandusaastal suurem müügitulu.

§ 14. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ei ületa toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldab PRIA kõik nõuetekohased taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 3 alusel.

(2) Kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ületab toetuseks ettenähtud vahendeid, rahuldab PRIA hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestusse seatud parimad taotlused, mis vastavad hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 1 punkti 2 alusel.

(3) Taotlus vastab hindamiskriteeriumite miinimumnõuetele, kui see on hindamisel saanud vähemalt kuus hindepunkti.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuse teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud alustel.

(5) Kui taotluse rahuldamine täies ulatuses ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib PRIA teha taotluse osalise rahuldamise otsuse, vähendades toetuse summat Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 5 alusel mitteabikõlblike kulude võrra.

(6) Kui hindamistulemuste alusel väljavalitud ja paremusjärjestusse seatud nõuetekohast taotlust ei ole võimalik täies ulatuses rahuldada, sest taotletava toetuse suurus ületab toetuseks ettenähtud vahendite jäägi, võib PRIA teha taotluse osalise rahuldamise otsuse tingimusel, et taotluses kavandatud tegevus viiakse ellu ja toetuse andmise eesmärgid saavutatakse. Kui toetuse taotleja ei ole taotluse osalise rahuldamise otsusega nõus, teeb PRIA taotluse

rahuldamata jätmise otsuse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõike 3 punktis 3 sätestatud alustel.

(7) PRIA teeb taotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 80 tööpäeva jooksul arvates taotluste esitamise tähtpäevast.

5. peatükk
Toetuse saaja kohustused ja toetuse maksmine

§ 15. Toetatava tegevuse elluviimise ja kestuse nõuded

(1) Toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu, sealhulgas esitab kõik selle tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid, ning võtab toetuse abil ehitatud või soetatud vara sihipäraselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029.

(2) Kui vara soetatakse liisingulepingu alusel, võtab toetuse saaja toetuse abil soetatud vara sihipäraselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest ja see vara peab enne PRIA poolt viimase toetusosa maksmist olema üle läinud toetuse saaja omandisse. Liisinguleping peab lõppema hiljemalt 30. juunil 2029.

(3) Toetuse saaja tagab toetatava tegevuse kestuse, sealhulgas säilitab toetuse abil ehitatud või soetatud vara ning kasutab seda sihtotstarbeliselt, järgmise perioodi jooksul (edaspidi koos *sihipärase kasutamise periood*):
1) ehitamise korral või müügilepingu alusel vara soetamise korral vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest;
2) liisingulepingu alusel vara soetamise korral vähemalt kolm aastat arvates liisingulepingu sõlmimisest või liisinguperioodi lõpuni olenevalt sellest, kumb tähtpäev saabub hiljem;
3) kui toetatav tegevus viiakse ellu nii punktis 1 kui ka punktis 2 sätestatud viisil, siis vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest ehitamise korral või müügilepingu alusel vara soetamise korral või vähemalt kolm aastat arvates liisingulepingu sõlmimisest või liisinguperioodi lõpuni olenevalt sellest, milline tähtpäev saabub kõige hiljem.

(4) Tootmisettevõtte omandamisele kohaldatakse käesolevas peatükis vara soetamise kohta sätestatut.

(5) Toetuse saaja peab enne toetatava tegevuse elluviimisega alustamist korraldama §-s 7 sätestatud nõuetekohase ostumenetluse, kui ta ei ole seda korraldanud enne taotluse esitamist.

(6) Toetuse saaja peab võtma toetatava tegevusega seotud siduvaid kohustusi kuue kuu jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

§ 16. Toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja täidab sihipärase kasutamise perioodi lõpuni järgmisi kohustusi:
1) võimaldab teha auditit, teostada järelevalvet ja teha muud toetuse saamisega seotud kontrolli ning osutab selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldab viibida toetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja vara kohapeal;
2) esitab auditi tegemiseks, järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul;
3) eristab selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumendid muudest kulu- ja maksedokumentidest;

4) teavitab viivitamata PRIA-t taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või toetatava tegevuse elluviimist takistavast asjaolust, sealhulgas toetatava tegevusega seotud vara üleandmisest teisele isikule;
5) tagab PRIA-le riigihangete registris juurdepääsu ostumenetlusele;
6) tagab, et § 3 lõikes 2 nimetatud ehitise ehitamise või materiaalse vara soetamise tulemusena ei ületa saadav tootmisvõimsus tema aastast omatarbimise ulatust;
7) näitab avalikkusele, et tegemist on Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antava toetuse abil elluviidava tegevusega, kasutades selleks ettenähtud sümboleid ja teavitustegevusi komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaselt.

(2) Toetuse saaja peab kuni PRIA poolt viimase toetusosa maksmiseni vastama § 9 lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud nõuetele.

(3) Lisaks lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustustele peab:
1) toetuse saaja esitama toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid kuni kaheksas osas ühe taotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029;
2) toetuse saaja esitama toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid kalendriaastas kuni neljas osas ühe taotluse kohta arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 30. juunil 2029, kui vara soetatakse liisingulepingu alusel;
3) toetuse saajal hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks olema ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatis ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt;
4) toetuse saaja hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks olema täitnud toetuse abil ehitatud või soetatud vara sihipäraseks kasutamiseks vajalikud eeldused, sealhulgas on ehitise kohta kasutusluba või kasutusteatis ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt.

§ 17. Maksetaotluse esitamine ja nõuded maksetaotlusele

(1) Toetuse maksmiseks esitab toetuse saaja pärast toetatava tegevuse täielikku või osadena elluviimist elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le maksetaotluse, kui olenevalt toetatavast tegevusest on täidetud järgmised tingimused:
1) töö on tehtud või teenus on osutatud ja vastu võetud;
2) vara on soetatud ja oma valdusesse või omandisse saadud ning
3) töö, teenuse või vara eest on tasutud.

(2) Toetuse saaja esitab maksetaotluses järgmised andmed:
1) toetuse saaja ärinimi ja äriregistri kood ning selle taotluse viitenumber, mille kohta maksetaotlus esitatakse;
2) toetuse summa, mille maksmist taotletakse;
3) teave toetatava tegevuse maksumuse ja selle osalise või täieliku tasumise kohta;
4) teave toetatava tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide kohta;
5) andmed toetatava tegevuse kogumaksumuse muutumise kohta;
6) teave selle kohta, kui toetatava tegevuse elluviimist on § 20 alusel rahastatud enne töö või teenuse tellimise või vara soetamise eest tasumist.

(3) Toetuse saaja esitab koos maksetaotlusega järgmised toetatava tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid:
1) selle isiku väljastatud arve-saateleht või arve, kellelt toetuse saaja tellis töö või teenuse või soetas vara;
2) punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendav maksekorraldus või selle väljatrükk või arvelduskonto väljavõte;

3) selle isiku väljastatud tehtud töö või osutatud teenuse üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kellelt toetuse saaja tellis töö või teenuse, kui toetatavaks tegevuseks on ehitamine;
4) ehitustegevuse kuluaruanne iga ehitise kohta, kui toetatavaks tegevuseks on ehitamine.

(4) Kui vara soetatakse liisingulepingu alusel, esitab toetuse saaja maksetaotluse esmakordse esitamise korral ja liisingulepingu või maksegraafiku muutumise korral koos maksetaotlusega lisaks lõike 3 punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentidele liisinguandja ning toetuse saaja vahel sõlmitud liisingulepingu, maksegraafiku ja liisingueseme üleandmise akti.

§ 18. Maksetaotluse kontrollimine

PRIA kontrollib vastuvõetud maksetaotluses ja toetatava tegevuse elluviimist tõendavates dokumentides esitatud andmete õigsust ning elluviidud toetatava tegevuse vastavust taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustele, Euroopa Liidu asjakohastele õigusaktidele ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktidele.

§ 19. Toetuse maksmine

(1) Toetus makstakse üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja tingimusel, et toetuse saaja on järginud toetatava tegevuse elluviimisel kõiki nõudeid.

(2) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 28 lõikes 3 sätestatud taotluse rahuldamata jätmise alused.

(3) Kui enne toetuse maksmist tehakse kindlaks, et toetuse saaja rikub toetatava tegevuse elluviimise nõudeid või ei täida muid toetuse saaja kohustusi, võib PRIA rikkumise raskust, ulatust, püsivust ja korduvust arvestades vähendada makstavat toetust või keelduda toetuse maksmisest Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 13 lõike 3 alusel.

(4) PRIA teeb toetuse saaja esitatud maksetaotluse alusel toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates §-s 17 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

(5) PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest.

§ 20. Toetatava tegevuse rahastamine enne kulutuste tegemist

(1) Toetatava tegevuse elluviimist võib Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 30 lõike 1 ja lõike 3 punkti 1 kohaselt rahastada toetuse saaja taotluse alusel riigieelarvelistest vahenditest pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist enne töö või teenuse tellimise või vara soetamise eest tasumist tagatist nõudmata, kui töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning toetuse saaja on selle vastu võtnud ja selle eest tasunud vähemalt omafinantseeringuga võrdse rahasumma ning kui toetuse saaja on piisavalt usaldusväärne.

(2) Lõike 1 kohaselt toetatava tegevuse elluviimise rahastamiseks esitab toetuse saaja pärast toetatava tegevuse täielikku või osadena elluviimist PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse

keskkonna kaudu asjakohase taotluse koos § 17 lõikes 3 nimetatud dokumentidega hiljemalt 31. märtsil 2029.

(3) PRIA teeb toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse sellise aja jooksul, et nimetatud otsuse alusel makstav raha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates lõikes 2 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

(4) Paragrahvi 17 lõike 3 punktis 1 nimetatud arve-saatelehel või arvel märgitud toetatava tegevuse abikõlblike kulude eest peab olema tasutud ja § 17 lõike 2 kohane maksetaotlus koos sama paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud dokumentidega peavad olema PRIA-le esitatud seitsme tööpäeva jooksul arvates toetatava tegevuse elluviimise rahastamise otsuse alusel saadud raha laekumisest.

(5) Lõikes 1 sätestatud rahastamisviisi ei kohaldata liisingulepingu alusel soetatava vara puhul.

§ 21. Dokumentide säilitamine

Määruse alusel esitatud dokumente säilitab PRIA kuni 31. detsembrini 2039.

§ 22. Toetuse saaja andmete avalikustamine

PRIA teavitab toetuse saajat tema andmete avalikustamisest ning töötlemisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 06.12.2021, lk 187–261), artiklites 98 ja 99 sätestatud alustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Triin Kõrgmaa
Kantsler

Lisa Taotluse hindamise kriteeriumid